

بناها با است که بر میدارند دروغ ننگرف
حاج امام جمعه - در حقیقت امروز خیلی برای مجلس و خصوصاً برای بنده اسباب انوس و در حقیقت تمام مملکت امروز چشم داشت باین شخص دارند و از سایر ادارات مایوس هستند آخر روز يك قطعه از خاک ماست و الان چند روز است که دو طایفه شده جمعی در تلکرافخانه و جمعی در راه چراغ منحصن شده اند و بنده اطلاع دارم در گرفتاریت دیدم که شهباب یکدیگر مبارزات دارند و فتنه است که علی الاصل پیروان هر دو آن بن فتنهها است که بانک مایلند میشود آنهم در کلای ایشان در ایلبا الشیخ یوسف آنطور میگوید البته عقیده ایشان بر وجه راست میگویند این طور هم که آقا میرزا ابوالحسن خان میگویند عقیده ایشان هم این طور است ولی عقیده که گفتن و رای دادن باشد برای تلکراف و تنازع است همه حرفی را اینها نمی فهمد که عقیده قبل بعد از تلکرافات از این مجلس بکنم شدیم قوام اهلک و پسرهایش بیایند بدست آمدند و بعد از آن گفتند پسرهایش بروند اگر وجهت آمده بودند که چرا و اگر باجهت آمده بودند که این رفتن چه بود مقهور این امرت که تمام اینها بدون تحقیق شد جلت آن خواستن چه بود وجهت این رفتن چه شد مقصود این است که بر حال تنازع و الزامیان بردارید اما در باب اینکه تلکراف منحصن متحصن نشوند خیلی خوب است اما باید ملاحظه باشد که اگر کسی متحصن شد دیگر عرض او گوش نمیشود

آقا شیخ یوسف - من شهادت می دهم در آن دو ماه که در شهر لای بودم تقصیری از قوام و پسر های او ندیدم و من تحقیق هم نشنیدم ولی میگویم تقصیر از آن اشخاصی است که هر صلی از قوام میکنند و من خودم از اشخاصی بودم که رای دادم قوام برود ولی از فتنه حاج میرزا عبدالعزیز لاری خبر نداشتم و عقیده ام این بود که اگر برود این می شود

قوام دیوان - آتش در تلکرافخانه از نظام السلطنه تکلیف خواستیم که چه باید کرد آن بود که تلکراف کرد ما فرضاً آسایش است فرض دیگری نداریم جناب حاج امام جمعه ز سایر و کلا شریف دارند هر طور صلاح می دانند بفرمایند تا عمل بکنیم

حاج امام جمعه - در هر شهری يك چند ناری هستند که اسباب افتشاش می شوند اگر می شود از طرفین این چند نفر را بخواهید بیایند طهران تا قانع افتشاش شود

فخر السادات - این گفتگوهای شخصی در اینجا هیچ فائده ندارد باید علاج فوری کرد آنها به مصلحت فکری بکنید که مردم بیچاره در این آتش نسوزند و کول باید کسی باشد که صاحب ملافه باشد تا دلش بحال دیگران بسوزد

وکیل الرعایا - تمام نظلمات آنها از رفتن برای پیش قوام بود ولی فعلاً چیزی که مشر بر تقصیر او باشد نبود این بود که مجلس قوام را خواست مان شد بعد حاکم نظم آنجا را بآمدن پسر قوام چون نماینده دولت صلاح این طور دانست پس مصلحت ماند حالا يك جمعی جمع شده می

گویند توهم ترسینش مال ما را چایبیه و ملان نفوت را سر نمی خوریم میگوئیم که قوام بیاید تا مملکت آسوده باشد حالا آنها که قوام را میخواهند برای چیست برای نیکم او است چیز دیگری هم هست و والا چه کرد از برای فارس نمردند سواد بر سرگرد نه صنعتی رواج داند نه کاری کرد پس چرا باید این قدر با آنها همراهی بشود

آقای میرزا ابوالحسن خان - آنها بیکه میگویند قوام بیاید هیچ حمایتی بخله از قوام ندارند از روی انصاف میگویند من قوام را بایک نفر فله مساوی میدانم اهل تعلق و طمع نیست آنها بیکه میگویند قوام نیاید آنها نوکرهای قوام هستند میگویند او نباشد تلرچه هست ما بخوریم ما باید در کلیه اصلاحات حرف بزنییم و کول باید به بعضی رضای خدا حرف بزنییم نه اینکه حامی معتقد دیوان یلغیر او باشد من هم عقیده شمامی قوام هست ولی اینطور نیست این بود که رفیقتم تلکرافخانه تکلیف خواستیم گفت تقصیر با آنها نیست که حاج میرزا عبدالعزیز لاری را آوردند و خیال فساد دارند حالا ما چه کار داریم باین کارها ما باید امنیت را بخواهیم که هر طور صلاح میدانند اگر با احتیاط پسر قوام است یا هر طور است امنیت بدهند

حاج سید عبدالعزیز شهبانی - آن روزی که خواستند بروند تلکرافخانه و از نظام السلطنه سبب این فتنه را بخواهند من عرض کردم اگر جمعی از و کلا بروند در تلکرافخانه از آن طرف هم جمعی از مخالفین را بخواهند با نظام السلطنه و صلاح این کار را خواستار شوند مسلماً اصلاح خواهند شد حالا هم خوب است آنطور که عرض شد اقدام نمایند تا رفع فائده بشود

نایب رئیس - شما وزیر داخله و وزیر مسئول دارید اگر اصلاح میخواهید باید از او بخواهید نه اینکه خود بکارها رجوع نمائید

اسدالله میرزا - اینکه فرمودید بوزیر داخله باید رجوع شود صحیح است عقیده بنده این است اغلب این مفاسد از این مذاکرات است که مادر این مجلس میکنند اصلاح را باید از همان وزیر داخله خواست و دیگران هم مداخله در کار نکنند

میشرف السلطان - مادامیکه نصیر الملک یا معتمد دیوان یا پسرهای قوام در آنجا مصدوکار هستند همیشه این افتشاشات خواهد بود

حاجی آصف اللیثی در آنجا حکومت کرده اند میدانند بغودشان رجوع کنید درست خواهند کرد

نایب رئیس - باید رجوع شود بوزارت داخله و خودشان هم مسئولند البته اقدامات لازمه شده و میشود

مذاکرات روز پنجشنبه ۲۳ رمضان دارالشورای ملی
 خلاصه مذاکرات روز چهارشنبه ۲۲ از آقای حاجی سید نصرالله قرائت کردند

رئیس - چون مطلبی که رای گرفته شود نیست و بعضی تلکرافات از قبیل تلکرافات از شاهزاده عین الدوله و غیره رسیده است محض اطلاع قرائت شود چون روز اجابت است بطور اختصار محض اطلاع گفتگو بشود تا مردم بدانند که آقایان و کلا و حجج اسلام کار ملت را بر سر چیز مقدم میدارند

تلکراف شاهزاده عین الدوله قرائت شد قریب باین مضمون خدمت جناب حاجی احتشام السلطنه پس از مصلحت از سلامت وجود شریف و تبریک ریاست در مجلس مقدس در روزنامه حبل المتین شرحی در خصوص خوی و ازومی نوشته شده بود طوری بر من سخت گذشت که خواستم بدون اطلاع مجلس و دولت از راه باد کوبه و غیره بر سرحد قراچه داغ رفته از بقیه السلف عیالجات خود جمعی را جمع آوری کرده بایکام خود میرسم و ایاجان در این راه میدهم باز گفتند شاید خوش نیاید این است که عموم و کلا را تسلیت میگویم خصوصاً جناب حاج امام جمعه را در این موقع که از کسان و بستگان ایشان بدرجه **شهادت رسیده اند تسلیت و تعزیت** میگویم مطلب دیگر آنکه جناب علامه الدوله و شما و کالت دارید که تمام علائق امرا بفروشید و در بانک ملی بگذارید که بانک ملی موجب آسایش و حیات مملکت است وجه قدر در انتظار دیگران اهمیت دارد امروزه روز اتحاد و موقع یکپارگی است نه تفریق و یکپارگی مقتضی امروز نیست که باید همگی با کمال جدو جهد دست بدست یکدیگر کرده در راه حفظ وطن و ترقی مملکت بکوشیم و آتی غفلت نکنیم

وکیل الرعایا - تمام فرمایشات شاهزاده را باید از روی صدق و حقیقت دانست و اثال او را از خدا خواست که زیاد نماید

بهر العلوم کرمانی - پریروز حضرت والا ظل السلطان هم همین مراتب را بالاتر اظهار می فرمودند که خدا شاهد است در راه ترقی ملت و آبادی مملکت از بنابر مال و جان مضایقه ندارم و هر چه از من برآید از هر حیث سکونتی نخواهم نمود و گمان نکنید که این استمداد من برای زمان استبداد بوده بلکه حالا هم حاضرم که همه قسم خدمات خودم را بملت ظاهر نمایم

رئیس - اینها صحیح است حالا اول اسلام است باید همانطور که قولوا لا اله الا الله تظنوا را هر کس میگفت مسلمان می شد حالا هر کس اظهار همراهی میکند باید پذیرفت تا کم که هادت نمایند و بتمام فعلیت برسد شاهزاده ظل السلطان خیلی همراهی کرده و میکند و هر چه میگویند همین طور است همین طور شاهزاده عین الدوله هم همراهی خواهند کرد

حاجی سید ناصر الله - شاهزاده عین الدوله همانطور که سابق در حفظ مملکت مستبدانه ثابت بود حالا هم در اداره کردن مملکت مشروطه همین طور که اظهار کرده اند ثابت القول خواهند بود و من ایشان را ثابت القول میدانم باید حالا این نوع اشخاص را مستعمل کرد و بیکار نگذاشت اشخاصی که سابق مستبد بودند همانها آلت کار این مملکت هستند باید حالا آنها را پذیرفت و هر کدام از آنها که زیر بار کار رفتند باید ممنون شد بعضی ایرادها میکردند که فلان مقصود را چرا روی کار آوردند نباید این حرفها گفته شود زیرا که غیر از آنها تئذ کسی را نداریم و دیگر اینکه امروز نباید نظر بامهال سابق داشت باید از هر کس کار خواست

آقای امام حسن وارث - فرمودید دیروز واقعه اتفاق افتاد که خیلی اسباب تأسف است بفرمائید چیست

رئیس - دیروز در مسجد شاه شخصی که خودم هم میشناختم او را اسائه ادبی نسبت بآبعلی حضرت

کرده است و این خود غلط است امروزه مجلس از تمام قوا بیشتر است اگر چیزی باشد در مجلس بدون گفتگو و وحشت گفته میشود حالا هیچ کس حق نگذارد شما هر کاری دارید من در دو ساعت او را اجری میکنم و ابدأ اهل حضرت کوناهمی نداشتند مادامیکه بین امرا و مجلس اختلاف بود کار مملکت معطل بود حالا که اتفاق شد کار بیشتر کرد و میکنند امروز غیر از این ما آدم نداریم حالا باید این ما مصدر کار باشند و از دو طرف هم اقدام شود و از این تاریخ بیهوده باید مراقب اعمال آنها باشیم دیشب مخصوصاً مفتاح الدوله را خواستیم و مدورت زیاد خواستیم که این شخص هم جوانی کرده است بدر کرده است آخر اگر حرفی معنی هست بمجلس اظهار کنند این حرکات صحیح نیست.

وکیلالتجار - این اتفاقات که این چند روز اتفاق افتاده خیلی اسباب پأس شده است در روز هم مسجد شاه تمهه کفینده هیچ کس جلو گیری نکرد باید عرض کنم که از عدم مساعدت حکومت این اتفاقات میماند و وزیر داخله در بدو رسیده سه سال است بمحکومت نوشته اند جواب داده است سکه شما خودتان مسبقاً کرده است این حرکات از کجا است این است که جلو گیری نشده است از قرار این نوشته باید منتظر اقدامات زیاد تر از این هدهد حال باید جلو گیری شود.

رئیس - این اشخاص معلوم میشود کمی خواهند این مملکت برود و الا این چه حرکات است باید بدانند که این حرکات و اغتشاش وقتی که پای خارجه بمیان آمد آنوقت دیگر هیچ ملاحظه در بین نیست پس باید جلو گیری کرد و بحکام اقتدار داد که این بی نظجهار فاعل شود و این مردم خودشان را ابناء این آب و خاک بدانند و حفظ استقلال وطن خودشان را بنمایند و بخوانند.

آقا ملا حسن وارث - يك كلمه وکیلالتجار گفت که در آن کافه نوشته شده است که شما خودتان میدانید که این اغتشاشات از کجا است این مسئله مهم است بی چه باید فهمید.

وکیلالتجار - من اشکارا میگویم که گمان نکنند ملت از حرکات آنها اطلاع ندارند در هر جا امروز در خلوت و جلوت قوه ملی هست و از کار آنها بصیرت دارند گمان نکنند که اگر کافه دارند درون نوشته شود کسی نمیدانند.

رئیس - شما این مطلب که گفتید باید سندی ارائه بدهید بعضی مطالب هست که بیک حرف باعث قتل و فساد می شود پس باید سندی خواست محض حرف نمیشود.

آقا سید حسین - هر مطلبی که شنیده شد نمیشود در این مجلس اظهار کرد.

وکیلالتجار - بنده چیزی که عرض میکنم بی سندی نیست این کافه را بگیرد و جواب حکومت را هم از وزیر داخله بخواهید مطابقت کنید معلوم خواهد شد.

رئیس - بسیار خوب باشد برای روز شنبه.

آقا میرزا ابوالحسن خان - مجلس مرکز باین حرفها راضی نیست این شخص حرف بزرگی زده است چرا وزارت داخله از او مؤانده نکرد اگر مجازات در میان نباشد بالمره هرج و مرج خواهد شد.

آقا سید مهدی - دیروز در خصوص مسجد

سیاحان - اظهار کردم مسئول امنیت این مملکت کیست یکی را بین نشان بدهید و هم چنین در باب مجازات اظهار کردم که اگر بالمره از میان مردم برداشته شود مملکت هرج و مرج میشود باید آن کسیکه مسئول امنیت است مقصر را مجازات بدهد.

بهر العلوم کرمانی - معارِب و مقصد نی الارض جرایشان در شرح معین است از مجلس حکم شود که اجراء نمایند.

وکیلالتجار - دو کلمه بیهوده مبری بودن وزیر داخله میگویم که ابدأ وزیر داخله از این کار مسبوق نبود که مطلب چیست.

آقا سید حسن قلی زاده - این که نباید هر کسی هر چه میداند بگوید که قانوناً مسئول است صحیح است ولی در قلوب نمیتواند راه پیدا کند مگر آنچه را که از راهش داخل شود حاکم وقتیکه بگوید حالا که انجمن نیکگذارد کاری بکنم بلبده دارید مجلس دارید پس مجلس درست نماید معلوم میشود که مقصودش اختلال است حاکم نباید بیاطله و مسامحه در کار خود نباید معلوم میشود که میخواهد باین ترتیب اسباب هرج و مرج را از مجلس فراهم آورد تا مردم شرارت کنند.

حاجی محمد ابراهیم - حالا چه باید کرد علاج چیست؟

رئیس - باید بوزیر داخله نوشت که از امروز بیهوده مجلس گوش نمیکند این حرفها مجازات بدهند.

آقا شیخ حسین - همانطور که قرار شد مالیات و تفاوت عمل امسال را مردم مثل پارسال بدهند همان طوری قرار بگذارند که مجازات با هم عیال مثل سابق مجرا دارند.

وکیلالتجار - قانون ما که در هزار و چندین سال قبل آمد این مسئله مجازات که مجری نشده بود بواسطه پول بود که مینگرفتند و تشکلات شدند قانون معدی (ص) مجری شود حالا مسئله پول از میان برداشته شده اگر کسی سلاح کشیده بپنجه در قانون معدی (ص) مجازاتی بر آن مقرر شده همان را مجری دارید.

رئیس - صحیح است در حقیقت تمام این زحمات برای این بود که قوانین اسلامی جاری شود چیز دیگری نبود باینکه کس نصیری کرد بقانون اسلامی مجازاتش بدهند.

آقا میرزا ابوالحسن خان - حالا که اینطور است هر کس که با علیحضرت اسانه ادب کرده فوراً باید تحت استتطاق در آمده مجازات شود اگر مجازات نشد و افساض شد خود حکومت مقصر است باید مجازات شود.

آقا میرزا محمود - يك چندی قبل که میخواستیم بمجلس بیایم یکی میگفت که منزل حاجی سید - السلطنه بودم از وضع شهر شکوه داشتند و میگفتند که شخصی شش لول کشیده بود فرستاده ام بیایم انجمن نگذاشت بروند و همچنین در جای دیگر حال بقیه بنده این است که باید معلوم کرد که این دخالت انجمنها در اینگونه امور صحیح است یا غیر باید ترک کنند تا حکومت هم بکار خودش برسد.

وکیلالتجار - در شش ماه قبل عرض کردم که مجازات باید ترک نشود و حکومت نباید توسط قبول کند کسی که بخواد یک مملکت را نظم بدهد

بهر کس نباید گوش دهد بشناید انجمنها هم از قبول نکردن توسط آنها نمی رنجند اینها بهانه است که میگویند فلان انجمن توسط کرده است باید امنیت بدهند.

رئیس - در این مسئله بجهنم اندازه کافی است باید بوزارت داخله نوشته شود که نظیبه و حکومت رأی بدهد که هر کس مقصر است باید گرفته مجازات داده شود توسط انجمن یا غیر آنها قبول نشود البته انجمنها هم نباید در امورات حکومت مداخله کنند هر کاری دارند باید بمجلس رجوع نمایند.

حاجی محمد ابراهیم - امروز گوشت در بازار پیدا نمیشد آخر یک تفکری از امروز باید برای نان و گوشت کرد.

محقق الدوله - آن روز عرض کردم که برای گوشت و نان باید يك شرکت صحیحی دایر شود این عنوان دیگر دو مجلس نشود يك جمع مردم متقلب که پول چوپانها را خوردند در يك مدتی گوشت در ازان میکنند ولی همینکه هوا سرد شد دیگر بکلی پیدا نمیشود اگر این شرکت باید يك کمیونی تشکیل داد که ترتیب این کار را بدهند.

رئیس - بنده بر حسب تجربه که در ضمن حکومت های زیاد تحصیل کرده ام عقیده ام این است که عمل نان و گوشت را بگرو جمع بیکومت شود بدتر خواهد شد و این که آنطور که گفته شد گیاهی دایر کنند مثل همین است لازم نیست که نرخ مشخص شود با اقتضای وقت پاشد هر وقت نگران است کران و هر وقت ارزان است ارزان لیکن اگر کمپانی تشکیل میشود باید مردمان صبح باشند که مردم را راحت کنند گمان نکنید که شما مشروطه هستید باز همان طور عمل که بود خواهد بود.

آقا میرزا - چرا حقوق بلدی را که از قبیل عوارض بلدی و غیره است باز نمیدهند.

رئیس - يك اندازه که معلوم بود و گذار شد و آنها تیکه محل اشتباه است گفتیم در انجمن دیگر دقت شود تا همین معلوم گردد.

محقق الدوله - اظهارات جناب آقا شیخ حسین گویا از ماخذ صحیح باشد آن شب که گفته شد بعضی واگذار بانها شود دست آویز پیدا شد و بلدی به فروعات پرداخته هنوز اداره بلدی تشکیل نشده است.

وکیلالتجار - یکی از عوارضی که باید به بلدی هاند شود گرایه میدان امین السلطان است معلوم نیست چه میشود اما اسباب اداره کردن اداره بلدی در این مملکت فراهم نیست یکی از اسباب کارخانه آدم سازی است که آدم را طوری تربیت میکنند که ابدأ دروغ نمی گوید ولی اینجا اینطور نیست.

آقا میرزا محمود - سابق هر وقت از نان و گوشت گفتگو میشد می گفتند بلدی است تا اینکه با زحمتهای زیاد بلدی تشکیل و نظام نامه آن تمام شد اهل تهران زحمتهای کشیده بلدی را منعقد کردند حالا از بلدی بیبرسند که چرا عمل نان و گوشت اینطور است میگوید مجلس عمل نان و گوشت را از ما ساب کرده و حال آنکه سابق هر وقت گفتگو میشد میگفتند حق بلدی است.

رئیس - گفته شده که مجلس عمل نان و گوشت را با خود کرده همین است که گفت آنها باید مواظبت

گذاشته که گران نفروشد اما ترتیب کمیانی و شرک
... است حال هر طور صلاح می دانید برای بدهید.
آقای میرزا حسینعلی - در خصوص گوشت از
صاحب الاسلام وکیل بلدیہ شنیدم که گفت چند
هبات می آیند در صدد تشکیل کمیانی هستند خوب
است از آنجا تطبیق شود لایحه از طرف بلدیہ قرائت
فدشمر بر اینکه چون بلدیہ در صدد تشکیل کمیانی
بود حضرات قصابها فهمیده کشتار را کم کردند و
گوشت نایاب شد.

آقای شیخ حسین - باید ترتیبی داده هر صفتی
هر چه دلش خواست نتواند بکند فرضاً امروز این
صفت این قسم کردند فردا صفت دیگر اینطور نکنند.
رئیس - باید کسب آزاد باشد تا هر کس بتواند
این کار را بکند.

حاجی محمد تقی - تابستان صحیح است ولی
زمستان چه کند فروروز یکدسته خواستند گران کنند
یکدسته دیگر گفتند که مگر شما از ملت نیستید بهر حال
یکدسته دیگر گفتند شش سیاسی یکدسته میگویند یک
فران این است که اینطور بکنند است باید کاری کرد
که ترتیب پیدا کند.

صاحب جمعه - من عرض میکنم اگر یک
روز موکلین ما از ما بپرسند که فاشلرا وکیل نکردیم
که برید باندازه یکباره اسعار طهران را ارزان
نمائید ما چه جواب خواهیم گفت این رفاهیت از برای
همه جا باید فراهم کرد اما اینکه آقای رئیس گفتند
که باید گوشت آزاد باشند خود خیلی بیخالی
باین که تمام اطلاعات دارم باید این آزادی را
کردم و این است که دست خیانت نیاید دراز شود
مثل اینکه سابق ترتیبی حکومتها همین طور بود نایب
این قصاب و خیل و را بر رئیس و آزاد هم گذاشت حالا
که خوب است ولی یکباره دیگر هیچ گوشت و نان
پیدا نمی شود بندگان خدا را خیلی میمانند عقیده
بنده این است که اینکار را مجلس راجع بلدیہ بنماید
و جداً اصلاح آنرا بخواهد و آنها کار را تمام کرده
پیشنهاد مجلس نایبند.

آقای میر عثمان - اینکه گفته شد گوشت آزاد
باشد بنده میگویم نایب آزاد باشد زیرا که امروز
زمستان است فردا تابستان هر کسی در کوچه گوسفند
میکنند و اسباب قنوت و مرض میشود.

آقای میرزا ابوالحسن خان - در اینکه
بلدیہ باید بگوید ترتیب نان و گوشت را می دهم بشهه
نیست در جزئیات آن باید کمیسیون بکنند و باشعاعی
که خیر و بصیرند و اطلاع دارند مذاکره
کنند و زیاد از این در مجلس بیفایده گفتگو نشود.
رئیس - صحیح است همین طور است که
بفرمائید.

تلگرافی است از شاهرود رسیده قرائت شود
قرائت شد مشعر بر این که سوار ترکمان آمدند
در قزوین سی هزار گوسفند بردند و پنجاه نفر را
کشته اند و چند نفر را اسیر کردند اگر علاج نشود
باید برویم بترکمان اطاعت بکنیم تلگرافی دیگر نیز
قریب بهمین معنوی رسیده بود قرائت شد.

رئیس - اقدامات در این باب شده.
ادب التجار - چه اقداماتی؟
رئیس - سوارهای خراسانی را خبر کرده اند
فوج شاهرود و بسام هم جمع میشود فوج مازندران

هم همینطور سیصدار هم همین دو روزه خواهد
رفت.
آقای میرزا ابوالحسن خان - باید مطمئن
شد که سیدار اینک استر آباد میروند یا خیر میروند
به تنکابن.

رئیس - میروند رشت و از آنجا به بندر
جز وابد این سوه غلن ها را حاصل نمائید نصر
السلطنه نباشد پدر نصر السلطنه باشد تا این مجلس
هست کسی نمیتواند مخالفت نماید قوه مجلس که
جائی نیروی این کاغذی است از متولی باشی قم
رسیده خیلی اصرار نمودند قرائت شود قرائت شد
مشعر بر این که با اساس مشروطیت کمال مساعدت
و همراهی را دارم و خود را مشروطه طلب میدانم
در آن مدت که در طهران بودم هر قدر از طرف
اشراف بد گوئی شد هر چه باذرات عارض شد
کسی جواب نداد حالا هم وکیل بنده در آنجا است
خود بنده هم در قم هستم هر چه ادعا دارند ثابت
نمایند بنده حاضرم.

رئیس - متولی باشی سابق نوشته است که
اگر ادعا از بابت حقوق گذشته دارند وکیل در
آنجا است گفتگو شود حالا این مطلب با وزیر
علوم است اگر اطمینان دارند که با وکیل او گفتگو
کنند لازم بآمدن او نیست.

وکیل الرعایا - دو مطالب است یکی اینکه
از بابت حقوق گذشته گفتگو داشته باشد یکی اینکه آقا از
این بیاید متولی هستند یا خیر.

رئیس - غیر متولی حاجی صدر الدوله
است موقوفات هم با ایشان سیرده شده این گفتگو
ها از حساب بییش است.

آقای سید حسین - ما اگر بخواهیم هر کس
سابق بد کرده بیرونش کنیم دیگر کسی باقی نمی ماند
اعتقاد بنده اینست که بعد از این هر که خوب کرد خوب
است و هر کس بد کرد بد است.

آقای سید مهدی - این ایام ماه رمضان که
اجتماعات زیاد است بعضی از مردمان دوست نمایان
مردم افتاده اند و شهرت میمانند که کمیسیون مالیہ
حقوق مردم را قطع کرده و این ترتیب اسباب وحشت
مردم شده و هر چه گلا می گویند که خیر حقوق مردم
داده خواهد شد قبول نمیکنند خوبست که یک توضیحی
از کمیسیون مالیہ داده شود تا اسباب اطمینان مردم
شود.

رئیس - خودتان میدانید کمین در تصحیح دوره
دوم مالیہ آمده ام و بیک اندازه کار زیاد بود نتوانستم
داخل کمیسیون شوم ولی بیک درجه اطلاع دارم این
که میگویند حقوق بریده شده چنین نیست اگر مردم
مطلع بشوند خیلی منتون خواهند شد این کمپرسی
که شده است چند قسم است یکی از بابت اشخاصی است
که در این دو ساله آخر بی ماخذ برده اند و در حقیقت اسم
تنها بود یعنی بیکتر باسم های مختلف برده است آنها
را قطع کرده اند دیگر از قلمهای درشت مثل ده هزار
تومان و غیره از اینها هم کسر کرده اند دیگر اینکه
حقوق بعضی از زنها محترمه است گرفته اند و شوهر
کرده اند از آنها هم قدری کسر شده است و تمام این
قلمهای درشت هزار و سیصد قلم بیشتر نیست اینست
که مردم اطلاع ندارند و اسباب وحشت آنها شده حقوق
گذشته هم چند قسم است یکی حقوقی است که از عهد
مشیر السلطنه باقی مانده است هنوز فراری در این باب

گذاشته یکی از بابت یونت قبل است چند روز
قبل در مجلس رای داده شد که تومانی پنج هزار بدهند
و حقوق مشون را تمام بدهند و اینکه گفته شد فعلاً شروع
شود از پنجاه تومان بیابین را بدهند برای اینست که
این پولها ایسکه داده شده اغلب وعده دارد و جمع
نشده است و البته تمام این را بورت هزارا همین چند
روزه کمیسیون مالیہ مجلس خواهد داد آنوقت هر
طور صلاح دانستید رای خواهد داد.

آقای میرزا محمود - ظاهر آ وزیر داخله
خواسته بود که متولی باشی را بخواهد از فراری که
این کاغذ در آنجا خوانده شد مجلس گفته است
که او نایبند.

رئیس - مجلس لاری بآمدن یا نیامدن او
ندارد و هر چه را که وزیر علوم صلاح دانست همانست.
وکیل الرعایا - در باب تلگر افغانستانی میشود.
رئیس - بلی خواهد شد.

تلگرافی از عراق مشر بر تشکی از ظلم پسرهای
حاجی آقا محسن قرائت شد.

رئیس - از طرف مجلس وزارت عدلیہ
تلگراف شده که اتفاق حق شود.
(مجلس ختم شد)

مذاکرات روز شنبه ۲۵ رمضان
دارالشورای ملی
خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۲۳ را آقای میرزا طاهر
قرائت کردند.

آقای میرزا فضلعلی آقا - این زاندارم
ها که اینجا معطل شده اند تکلیفشان چیست؟

رئیس - لایحه نوشته اند قرائت میشود قرائت شد
مشعر بر این که در کمال عجز و افتخار عرض میکنم
بموجب اصل صد و هفتم قانون اساسی حقوق و
شئون نظامی بدون قانون گرفته نمیشود از روی چه
قانون لو اهل السلطنه منفصل و سهراب خان خائن
منصوب گردید یکی از خیانتهای او این که در
خصوص حقوق زاندارم که با آن افتضاح گرفته شد
نیرداخته حقوق میصد و شصت و شش نفر را گرفته
در حالیکه ۱۷۴ نفر بودند.

رئیس - طرف مقابل ایشان هم همین طوره.
آقای سید مهدی - سابقاً در انجمن هرا یس هر

هفته یا یکت از سیستان می آمد هریک ضدی یکدیگر
بود مقصود این است که تعقیب شود حق با کدام است
آقای میرزا علی نقی - در اینکه سهراب خان از

صاحب منصبان تربیت شده است و همه از او قبول دارند
حرفی نیست و خود حضرت عالی هم میدانید و اینکه
گفتند نصف از این هم صحیح نیست پس ما طور که
آقا سید مهدی گفته باید رجوع شود در تعقیب شود.
آقای سید حسین - این عرض کاری بکم زیاد
ندارد نوشته است که مواجب از برای سیصد و شصت
و شش نفر گرفته است و نداده است این را باید
تعقیب کرد اگر صحیح است که باید نگذاشت و
مجازات داد دیگر اینکه علی محمد خان که سالها
خدمت کرده چرا او را اخراج کرده اند.

حاجی معین التجار - ما کابینه صحیح داریم
اینکارها راجع به مجلس نیست کار وزارت جنگ است
چرا اوقات مجلس باید تعقیب شود.